

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS-BEHANDLER	MØTE-DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	RA	30.08.22	29/22

Behandling av saken:

Saksnr.: 29/22
Utvalg: Kontrollutvalget
Kommunestyret

Møtedato:
30.08.22

Forvaltningsrevisjonsrapport; Vann og avløp i Tynset kommune

Saksdokumenter:

- Forvaltningsrevisjonsrapport innenfor vann og avløp for kontrollutvalget i Tynset kommune av 23.06.2022 levert av BDO AS. *Vedlagt.*
- Kontrollutvalgssak 02/22, behandlet 14.februar 2022, Prosjektplan for forvaltningsrevisjon vann og avløp (ikke vedlagt).

Bakgrunn:

Kontrollutvalget oversendte den 16.11.21 en bestilling til BDO AS og ba om at det gjennomføres en forvaltningsrevisjon av innenfor tjenesteområdet vann og avløp (heretter forkortet VA).

Forvaltningsrevisjon for dette området er prioritert i plan for forvaltningsrevisjon, og bestillingen ble sendt etter et virksomhetsbesøk på teknisk avdeling hvor målet var å bli bedre kjent med virksomheten og vurdere hensikt og innhold i den planlagte forvaltningsrevisjonen.

Prosjektplanen ble gjennomgått og vedtatt i møte den 14. februar 2022, se sak 02/22.

Formål:

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å belyse om kommunen har en hensiktsmessig forvaltning og tilstrekkelig gjennomføringskraft, kompetanse og kapasitet innenfor VA-området.

Problemstillinger:

Problemstillingene i rapporten ble i behandlingen av prosjektplanen, sak 02/22 vedtatt slik med utgangspunkt i prosjektets formål:

1. Er forvaltning og drift av VA-området tilfredsstillende, herunder beredskap og tiltak mot forurensning?
2. Hvordan er omfanget av vedlikehold av vann- og avløpsnett, og er det et vedlikeholdsetterslep?
3. Hvordan følger kommunen opp hovedplan for vann og avløp, og gjennomfører kommunen vedtatte tiltak?
4. Gjør kommunen vurderinger av klimarisiko på avløpsområdet som følge av hyppigere ekstremvær, flom mv.?

Avgrensninger:

Revisjonen bygger på intervjuer, gjennomgang av dokumenter, offentlig tilgjengelig data og lignende. Revisjonen har ikke gjort fysiske inspeksjoner av ledningsnett, selvstendige tilstandsvurderinger eller lignende. Det er tatt utgangspunkt i grunnlagsmaterialet som er oversendt fra kommunen.

Kommunedirektørens uttalelse:

Rådmannens uttalelse til den foreløpige rapporten er omtalt slik i kapittel 7 i rapporten: «Et rapportutkast har vært på høring i administrasjonen i Tynset kommune.

Administrasjonen presiserte beskrivelse av fakta knyttet til dataprogrammer:

- *Overvåking av alle kommunens VA- anlegg og verk: EA-Driftssentral*
- *Overvåking spesielt for Tynset renseanlegg: SCADA*
- *Drift og vedlikeholdsprogram (nylig innfaset): MIMERVA*

Dette siste programmet MIMERVA er tatt i bruk på Tynset renseanlegg og skal innføres for alle våre VA-installasjoner. Vi vil ta dette gradvis for at brukerterskelen ikke skal bli for høy.

Utover det har ikke administrasjonen nærmere kommentarer til rapportutkastet.»

Revisors hovedkonklusjon:

1. Forvaltningen og driften av VA-området i stor grad er tilfredsstillende, men det er flere forbedringspunkter.

Revisor baserer dette ut fra at:

- a. Kommunens forvaltning og drift av VA-området er tilfredsstillende.
- b. Kommunen nylig har styrket sin kapasitet og kompetanse på VA-området gjennom rekrutteringer, noe som vil øke gjennomføringskraften og redusere sårbarhet.
- c. Kommunen bør ha oppmerksomhet på god virksomhetsplanlegging innenfor VA-området for å sikre hensiktsmessig utnyttelse av de nye ressursene.
- d. Internkontrollen bør gjøres mer robust gjennom bruk av mer digitale løsninger.
- e. Kommunen jobber tilfredsstillende med beredskap og tiltak mot forurensning, blant annet gjennom ROS-analyser og øvelser.

2. Vedlikeholdsetterslepet er ikke kartlagt, men kommunen opplyser å ha kontroll og oversikt over tilstanden på vann- og avløpsnett i kommunen.

Revisor baserer dette ut fra:

- a. Kommunens innrapporterte vedlikeholdstakt til KOSTRA. Revisors vurdering er at kommunen ikke klarer å opprettholde en vedlikeholdstakt i tråd med målsetningene som angis i hovedplan for vann og avløp 2016-2028. Vedlikehold gjennomføres, men vedlikeholdsetterslepet må antas å øke med dagens vedlikeholdstakt.
- b. En oversikt over vedlikeholdsetterslepet ville vært til hjelp både for VA-virksomheten og for politiske beslutningstagere.

3. Kommunen har god oppfølging av hovedplan for vann og avløp, men rapporteringen om status i gjennomføring av tiltakene i planen er ikke tilfredsstillende

Revisor utdyper dette slik:

- a. Kommunen har løpende, god oppfølging av hovedplan for vann og avløp. Samtidig er det revisors konklusjon at rapportering på gjennomføring av tiltak er mangelfull. Det gjør det utfordrende å vurdere hvorvidt kommunen faktisk gjennomfører vedtatte tiltak.

4. Kommunen jobber godt med å tilpasse VA-området til økt klimarisiko, men bør gjennomføre en ny ROS-analyse for VA-virksomheten.
Revisor utdyper dette slik:
 - a. Kommunen gjør kontinuerlige vurderinger av klimarisiko på avløpsområdet som følge av hyppigere ekstremvær, flom mv., og tilpasser virksomheten deretter. Det er likevel viktig at de løpende vurderingene av klimarisiko suppleres av ROS-analyser.

Revisjonens anbefalinger:

På bakgrunn av sine funn har revisjonen følgende anbefalinger, og mener at Tynset kommune bør sørge for:

1. Gjennomføring av ROS-analyser bør prioriteres, blant annet å inkludere en ny ROS-analyse om klimarisiko, og det bør sikres en enhetlig tilnærming til gjennomføring av slike analyser i kommunen.
2. Kommunen bør fortsette arbeidet med å digitalisere internkontrollen.
3. Kommunen bør kartlegge vedlikeholdsetterslepet på vann- og avløpsnettene nærmere.
4. Kommunen bør rapportere status i gjennomføring av samtlige tiltak fra hovedplan for vann og avløp.

Saksvurdering:

I rapporten fremkommer det hvilke revisjonskriterier som er brukt, og det er gitt en god beskrivelse av dette for hver problemstilling (omtalt i egne kapitler). Sekretariatet er av den oppfatning BDO AS har avgitt en rapport i tråd med vedtatt prosjektbeskrivelse og kontrollutvalgets bestilling, og at det er valgt relevante revisjonskriterier. Et bilde av hvordan det faktiske etterslepet er, kommer godt frem i rapporten. En gjennomføring av de anbefalte tiltakene vil gi politikere et bedre grunnlag for beslutninger og prioriteringer.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til rapporten og videresender den til kommunestyret for endelig behandling. Revisors anbefalinger er angitt med «bør». Sekretariatet mener det i stedet for bør er riktig å bruke «må» i punkt 2 og 3, og «skal» i punkt 4. Bakgrunnen for valget av «må» og «skal» er at gevinsten av den gjennomførte rapporten vil føre til en mer hensiktsmessig forvaltning og tilstrekkelig gjennomføringskraft om dette gjøres. Når det gjelder revisors anbefaling i punkt 1, så kan det være opp til kommunedirektøren å vurdere om og hvordan en gjennomføring av ROS-analyser kan tilpasses en enhetlig tilnærming for beredskapsarbeidet.

Sekretariatets forslag til innstilling:

Forvaltningsrevisjonsrapporten "Forvaltningsrevisjon innenfor vann og avløp for kontrollutvalget i Tynset kommune" av 23. juni 2022 tas til etterretning.

Tynset kommune følger revisors anbefalinger og kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for:

1. Gjennomføring av ROS-analyser bør prioriteres, blant annet å inkludere en ny ROS-analyse om klimarisiko, og det bør sikres en enhetlig tilnærming til gjennomføring av slike analyser i kommunen.
2. Kommunen må fortsette arbeidet med å digitalisere internkontrollen.
3. Kommunen må kartlegge vedlikeholdsetterslepet på vann- og avløpsnettene nærmere.
4. Kommunen skal rapportere status i gjennomføring av samtlige tiltak fra hovedplan for vann og avløp.

MØTEBOK

Kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.02.2023.

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling: